

екіпаж повітряного судна, експлуатант авіаційної техніки, повітряний транспорт, повітряне судно, авіаційні правила, аеропорт, аеродром, повітряна траса та інші); 8) повітряний простір, як предмет правовідносин, обумовлює функціональний зв'язок всіх структурних елементів повітряного права України як цілісної системи [4].

Отже, можна зробити висновок, що вітчизняне повітряне право має комплексний характер, проте на разі існує ціла низка характеристик, які вказують на необхідність виокремлення даної галузі як автономної підсистеми в загальній системі права України. Такий крок вирішить низку проблемних питань та стане підґрунтям для подальших правових реформ в зазначеній сфері.

Література

1. Повітряне право України: навчальний посібник / за ред. В.В. Костицького. Дрогобич: Коло, 2011. 552 с.
2. Повітряне право України. Міжнародне повітряне право. URL: <http://3222.ua/direction/26> (дата звернення: 12.10.2019).
3. Москаленко С.І. Ретроспективний аналіз діяльності цивільної авіації в Україні. Юридичний науковий електронний науковий журнал. 2017. № 1. С. 96-99.
4. Бордунов В.Д. Міжнародне повітряне право: навч. посіб. Москва: НОУ ВКШ «Авіабізнес»; вид-во «Наукова книга», 2006. 464 с.

УДК 347.82 (477)(043.2)

Іващенко Е.С., Ройко О.О., студентки,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Повітряне право в Україні не мало самостійного характеру, було представлене в розрізі розвитку повітряного законодавства Радянського Союзу. У незалежній Україні спостерігається активний розвиток повітряного законодавства. Перший Повітряний кодекс України був прийнятий 4 травня 1993 р. Цей Кодекс став основним нормативно-правовим документом авіаційної галузі, проте він потребував внесення змін, доповнень, спрямованих на врахування нових реалій розвитку суспільних відносин у сфері цивільної авіації та вимог стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) [1].

Розвиток повітряного права в країнах світу відбувався разом з появою у людей потреби у використанні повітряного простору з появою цивільної авіації. Але питання правового врегулювання правил використання повітряного простору майже до початку XX століття мало тільки теоретичний характер.

Актуальним стало питання про суверенітет держави над своїм повітряним простором. Важливим положенням у правовій практиці повітряного права стало визнання та нормативне закріплення повного та виключного суверенітету держави щодо власного повітряного простору. Україні як суб'єкту міжнародного права належить повний і виключний суверенітет на повітряний простір у її територіальних межах.

Ще за радянських часів питання правової регламентації використання повітряного простору було втілено у «Правилах про повітряні пересування у повітряному просторі над територіями РРФСР та її територіальними водами» (17 січня 1921 р.). Саме цей документ слід розглядати як першу кодифікацію радянського повітряного права. З утворенням СРСР дія Правил поширилася і на територію радянської України.

Повітряний кодекс СРСР від 27 квітня 1932 р. став юридичною базою правотворчості органів державного управління у сфері повітряного права. 7 серпня 1935 р. постановою ЦВК та РНК було затверджено наступний Повітряний кодекс СРСР, який, у свою чергу, визначив систему повітряного права як галузь законодавства. 6 грудня 1961 р. було затверджено Повітряний кодекс, який набув чинності 1 січня 1962 р. У ньому були розкриті наступні питання: права та обов'язки екіпажу повітряного судна; порядок здійснення міжнародних повітряних перевезень пасажирів, багажу й вантажів; адміністративна відповідальність (у вигляді штрафів) за порушення відповідних норм.

11 травня 1983 р. затверджено черговий Повітряний кодекс СРСР. Була визначена система повітряного законодавства, що складалася із взаємопов'язаних правових інститутів: державне регулювання діяльності в галузі цивільної авіації; державний контроль за діяльністю цивільної авіації; повітряні судна; аеродроми, аеропорти та об'єкти єдиної системи організації повітряного руху; екіпаж повітряного судна; польоти повітряних суден; авіаційна безпека; повітряні перевезення; авіаційні роботи тощо.

Із прийняттям у 1993 р. Повітряного кодексу України розпочинається історія вітчизняного повітряного права. З 1992 року Україна стала членом таких міжнародних організацій: Міжнародна

організація цивільної авіації (ICAO); Європейська конференція цивільної авіації (ECAC); Європейська організація з безпеки аеронавігації (EUROCONTROL); була кандидатом у члени Об'єднаних Авіаційних Властей (JAA).

З метою подальшої інтеграції України у міжнародний авіаційний простір 19 травня 2011 року Верховна Рада України прийняла новий Повітряний кодекс, який спрямований на приведення чинного законодавства у відповідність до норм міжнародного повітряного права [2]. У цю редакцію Повітряного кодексу України імплементовано норми міжнародного, європейського, авіаційного законодавства, а також закладено основи для їх подальшої реалізації шляхом видання відповідних підзаконних актів.

Нормами повітряного права регулюються відносини, що виникають у зв'язку із виконанням польотів у повітряному просторі, вимогами до екіпажів та повітряних суден цивільної авіації тощо.

Юридичною основою правового регулювання правовідносин у сфері цивільної авіації є правові норми, що містяться у Конституції України, законах та підзаконних актах.

Отже, сучасне повітряне право України покликано визначати правові основи функціонування у нових умовах цивільної авіатранспортної системи, усієї системи юридичних норм щодо використання повітряного простору країни. Це пов'язано з підтримкою складових національної безпеки: політичної, економічної, соціальної, екологічної, а також добробуту громадян країни.

Література

1. Повітряний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17> (дата звернення: 15.10.2019).

УДК 629.786 (043.2)

Каплун Д.В., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

«МОРСЬКИЙ СТАРТ» УКРАЇНИ

Морський старт – це плавучий космодром для запуску ракет «Зеніт-3SL». Міжнародний консорціум «Sea Launch» здійснює його експлуатацію з метою запуску космічних кораблів з океану.